

Provinciale Staten

Clustercode WL
Ons kenmerk DOC-00750407
Bijlage(n) 1

Uw kenmerk Uw kenmerk
Maastricht 12 februari 2025
Verzonden

Onderwerp

Mededeling portefeuillehouder inzake onderzoek cumulatie zeer zorgwekkende stoffen Chemelot

Geachte Staten,

Op **26 februari 2025** heeft u een mededeling portefeuillehouder inzake zeer zorgwekkende stoffen ontvangen. Daarin is het wettelijk kader en de inzet op de reductie van zeer zorgwekkende stoffen toegelicht. Ook is in die mededeling aangegeven dat u zult worden geïnformeerd over de uitkomst van een onderzoek van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) naar de cumulatie (optelsom) van zeer zorgwekkende stoffen zodra dat gepubliceerd is. Het College geeft u hierbij graag de toegezegde informatie.

Aanleiding

Het RIVM test een door hen ontwikkelde methode om de optelsom van luchtconcentraties van ZZS (cumulatie) bij vergunningverlening mee te kunnen nemen, de zogenaamde 'Hazard Index'. Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) zijn stoffen die gevaarlijk zijn voor mens en milieu omdat ze bijvoorbeeld kankerverwekkend zijn, zich in de voedselketen ophopen of de voortplanting belemmeren. In het RIVM-onderzoek, waarbij zij deze methode voor verschillende locaties testen, zijn ook meetgegevens van de Omgevingsdienst Zuid-Limburg (ODZL) meegenomen. Het betreft meetlocatie Vouershof in Geleen, in de directe omgeving van de site Chemelot.

Het RIVM richt zich in het onderzoek op de immissietoets^{Error! Bookmark not defined.} voor lucht die onderdeel vormt van de vergunningverlening binnen het stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). In de immissietoets wordt de berekende of gemeten concentratie van een stof nabij een bedrijf (op leefniveau) getoetst aan het bijbehorende MTR_{lucht}^1 . In dit onderzoek wordt met de Hazard Index-methode getoetst of, op basis van de gemeten concentraties van de individuele stoffen, het *mengsel* van de stoffen ook aan de immissietoets zou voldoen.

¹ Het maximaal toelaatbaar risiconiveau lucht (MTR_{lucht}) is de concentratie van een stof in lucht waar beneden geen negatief effect is te verwachten

Het RIVM benadrukt dat de Hazard Index-methode op dit moment (nog) geen beleidsmatige of juridische status heeft binnen het VTH-stelsel in Nederland. De huidige immissietoets kent een 'stof-per-stof' benadering: de stoffen worden enkel individueel getoetst aan hun MTR_{lucht} . Binnen het Nederlandse wettelijke stelsel worden alle waarden onder het MTR als een aanvaardbaar risico geaccepteerd.

Metingen ODZL

De ODZL voert immissiemetingen uit in opdracht van de provincie, als onderdeel van de wettelijke VTH-taken. Op de meetlocatie Vouershof worden de volgende ZZS gemeten: monovinylchloride, 1,3-butadien en benzeen. Deze stoffen behoren tot de groep van ZZS vanwege hun kankerverwekkende eigenschappen. Het College heeft u in maart 2024 geïnformeerd over deze ZZS-metingen via een mededeling portefeuillehouder².

Uit de metingen bleek destijds dat de jaargemiddelde concentraties van 1,3-butadien in 2020 en in 2021 het MTR_{lucht} benaderden, maar niet overschreden. De concentraties van benzeen en monovinylchloride bleven ruim onder de bijbehorende MTR-waarden. De ODZL heeft vervolgens intensief contact gehad met de betreffende bedrijven en er zijn maatregelen getroffen. Voor het jaar 2024 lag de immissieconcentratie 1,3-butadien weer op het lagere niveau van 2022. Zie het meetrapport in de bijlage. De ODZL heeft de meetgegevens van monovinylchloride, 1,3-butadien en benzeen in juni 2024 beschikbaar gesteld voor het RIVM-onderzoek naar cumulatie van ZZS.

Uitkomsten RIVM-onderzoek

Het RIVM heeft de uitkomst van het cumulatie-onderzoek zijn website gepubliceerd [\(PM link\)](#).

Het RIVM concludeert naar aanleiding van de proeven dat de Hazard Index-methode in principe toepasbaar is bij de immissietoets lucht om zo rekening te houden met mengseleffecten van stoffen. Daarnaast concludeert het RIVM dat de Hazard Index boven de afkapgrens van 1 komt op het meetpunt nabij Chemelot, met uitzondering van het jaar 2022. Dit als gevolg van de gezamenlijke blootstelling aan de ZZS monovinylchloride, benzeen en 1,3-butadien. Een overschrijding van de afkapgrens van 1 betekent volgens het RIVM dat het totale risico op kanker groter is dan het risiconiveau van 1 op de 10.000, dat gekoppeld is aan een MTR_{lucht} . Het RIVM benadrukt dat meer informatie nodig is over de blootstelling van omwonenden aan het mengsel om hun risico's te kunnen inschatten. Zo zullen de luchtconcentraties, in het algemeen, waarschijnlijk lager zijn op grotere afstand van het Chemelot-terrein.

Vervolgstappen

De uitkomst van het RIVM-onderzoek geeft nieuwe inzichten. In 2025 gaat het Ministerie van I&W samen met het RIVM en andere stakeholders kijken naar de voor- en nadelen van een eventuele beleidsmatige toepassing van de Hazard Index-methode.

Het RIVM zal de uitkomst van het cumulatie-onderzoek ook meenemen in de verkenning naar de gezondheid rondom Chemelot³. Deze verkenning wordt in 2025 uitgevoerd en het RIVM heeft een webpagina ingesteld met informatie over de verkenning⁴. Het Ministerie van I&W heeft een begeleidingscommissie ingesteld waarin de gemeenten, de ODZL, het Waterschap Limburg, de Veiligheidsregio Zuid-Limburg (agendalid), de Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) Zuid-Limburg en

² Mededeling portefeuillehouder inzake immissies Chemelot, brief gedeputeerde Van Caldenberg van 5-3-2024 (GS DOC-00621125): <https://limburg.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports/Item/e6f2e462-5e2a-45cb-b41c-3bee79f22d60>

³ Mededeling Portefeuillehouder inzake stand van zaken gezondheidsonderzoek Chemelot, brief gedeputeerde Van Caldenberg van 4-6-2024 (GS DOC-00658408): <https://limburg.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports/Item/8d3674d4-2051-4cbc-bded-e09969790b8b>

⁴ <https://www.rivm.nl/industrie/verkenning-gezondheid-omwonenden-van-chemelot>

de provincie zijn vertegenwoordigd. Het RIVM houdt daarnaast Chemelot en omwonenden (leden van de focusgroep Toekomst Chemelot en omgeving) op de hoogte van de voortgang van de verkenning. Het College zal u op de hoogte brengen wanneer er nieuwe relevante informatie beschikbaar is, conform de Gewijzigde Motie 3015 Berghorst c.s. inzake Onderzoek de gezondheidseffecten van Chemelot⁵.

Het College wil daarnaast de Hazard Index als extra indicator gebruiken bij de uitvoering van de minimalisatieplicht door Chemelot. De Provincie Limburg zal met de betrokken bedrijven en overheden en het RIVM in overleg gaan hoe de Hazard Index daartoe kan worden toegepast. Om misverstanden te voorkomen wordt benadrukt dat de gemeten individuele ZZS-immissies rondom Chemelot voldoen aan de huidige wettelijke vereisten.

Gedeputeerde Staten van Limburg
namens dezen,

Marc van Caldenberg

Bijlage: Advies lucht: monitoring Zeer Zorgwekkende Stoffen nabij Chemelot 2018-2024

⁵ Motie 3015: <https://limburg.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports/Item/ac43c9ac-9fd5-4cd2-9d88-3576d2ab56a6>